

ویرایش

به صفحه‌ای از یک متن ویرایش شده توجه کنید :

نظام

۱ پس از فروپاشی سیستم کمونیسم کشورهای **دردم اروپای** **مردم شوروی** از جمله این کشورها

۲ **شعبه کشورهای مستقل کوچکی را تشکیل دادند.** در این رابطه می‌توان

۳ **از کشورهای تازه استقلال یافته «بوسنی هرزگوین» نام برد.**

۴ **فرانسه و آمریکا، مسلمانان، صربها و کردها را تشکیل شده.** **پادشاه**

۵ **بزرگ جمعیت صربها را می‌توانند نفوس کم‌تر از آنها داشته باشند.** **قوم**

۶ **تعداد بسیاری هستند که در پی تبعیض خود را بر مسلمانان می‌خواهند.** **زمین‌های**

۷ **تجدید گشته چون مسلمانان با این امر راضی نبودند جنگ داخلی شروع** **درب‌های اغریب**

۸ **شد و هر روز از شدت بیشتری برخوردار گشت.** **جنگی که منتهی به لغت شدت می‌یفت.**

۹ **مقداری از مسلمانان توسط صرب‌ها کشته می‌شدند.** **شماره**

۱۰ **توسط صرب‌ها کشته می‌شدند.** **بوسنیایی را**

۱۱ **توسط صرب‌ها کشته می‌شدند.**

۱۲ **توسط صرب‌ها کشته می‌شدند.**

برای ویرایش نوشته‌ی صفحه‌ی قبل، علایم نگارشی را به درستی در جای خود به کار بردیم و بندها (پاراگراف‌ها) را اصلاح کردیم. این کارها در حوزه‌ی ویرایش فنی است. شما در سال گذشته درباره‌ی ویرایش فنی مطالبی آموختید.

باید دانست اصلاح شکل کلمات و یک‌سان کردن رسم الخط نیز در حوزه‌ی ویرایش فنی قرار می‌گیرد. بعضی اصلاحات و تغییراتی که در متن ابتدای درس اعمال کردیم، در مقوله‌ی ویرایش فنی جای دارند اما علاوه بر ویرایش فنی آن نوشته را از نظر «ساختار زبان فارسی» نیز ویرایش کردیم؛ یعنی کاربردهای خلاف قواعد دستور و زبان یا تعبیرهای نامناسب و ناروا را در نوشته شناسایی کردیم و شکل درست آن‌ها را به جای اشکال نادرست نشانیدیم؛ از جمله:

- ۱) کلمه‌ی «نظام» را به جای «سیستم» قرار دادیم؛ زیرا سیستم یک واژه‌ی بیگانه است.
- ۲) «شوروی‌ها» را به «مردم شوروی» تغییر دادیم؛ زیرا شوروی (صفت نسبی از کلمه‌ی شورا) نام کشور است و جمع بسته نمی‌شود (مثل آلمان‌ها، انگلیس‌ها که نادرست است و باید گفت آلمانی‌ها، انگلیسی‌ها اما کلمه‌ی شوروی چون خود «ی» نسبت دارد، نمی‌تواند هنگام جمع دوباره «ی» نسبت بگیرد؛ پس، نمی‌توانیم بگوییم شوروی‌ها).
- ۳) عبارت «در این رابطه» را حذف کردیم؛ زیرا این عبارت برگرفته از یک اصطلاح انگلیسی است که ترجمه شده است و به جای «درباره‌ی»، «در مورد» و ... به کار می‌رود.
- ۴) به جای «فوق‌الذکر» از عبارت «یاد شده» استفاده کردیم؛ زیرا فوق‌الذکر یعنی «آن‌چه بالاتر از ذکر است» نه «ذکر شده در بالا». دیگر این که به جای آن می‌توان از معادل‌های مناسبی مانند ذکر شده، یاد شده، پیش‌گفته و ... استفاده کرد.
- ۵) سه اقوام نادرست است و باید گفت سه قوم؛ زیرا در فارسی عدد با معدود مطابقت نمی‌کند.

- ۶) در فعل «تشکیل شده»، «است» بدون قرینه‌ی بعدی یا قبلی حذف شده است.
- ۷) سرزمین یعنی اقلیم و مملکت، در حالی که در این نوشته مقصود زمین یا خاک است. پس سرزمین باید به «زمین» تبدیل شود.

- ۸) به جای عبارت «هرروزه از شدت بیشتری برخوردار گشت» می‌نویسیم «روز به روز شدت می‌یافت»؛ زیرا اولاً جمله کوتاه‌تر می‌شود و ثانیاً صفت «برخوردار» مخصوص امور

نیک و پسندیده است.

۹) به جای «مقداری از مسلمانان» باید گفت شماری از مسلمانان؛ زیرا مقدار برای اسم‌های غیرقابل شمارش به کار می‌رود.

۱۰) کلمه‌ی بوسنی را به بوسنیایی تغییر دادیم؛ زیرا اگر کلمه‌ای به صدای «ی» ختم شود، صفت نسبی آن به جای «ی» با «ایی» ساخته می‌شود؛ مثلاً بوسنیایی، شیلیایی، لیبیایی نه بوسنی، شیلی و لیبی.

۱۱) کلمه‌ی «توسط» به معنی وساطت است و نباید به جای حرف اضافه‌ی «به وسیله» به کار رود.

۱۲) در جمله‌ای که نهاد وجود داشته باشد، نباید از فعل مجهول استفاده کنیم. به این ترتیب به جای جمله‌ی «در این مدت تعدادی از مسلمانان بوسنیایی توسط صرب‌ها کشته می‌شدند» می‌توان نوشت: «در این مدت صرب‌ها شماری از مسلمانان بوسنیایی را کشتند.» اکنون بخش دیگری از این نوشته را با هم ویرایش می‌کنیم:

The image shows a grid of text with several corrections and annotations in pink and red ink. The text is as follows:

صرب‌ها بر رهبریت کا از ریج به روی زبان و کوردگان بی‌نیاه شهرها	رهبری روستاهارا
و دهات آتش کشوند و ذخائر گاه خجیات را غارت ران بوری سازند	گلوله بارانی گفته
حتی بی این نیز جهان در لمان نیستند. نروات ها هم گاهی بر علمای	از عهدهای صربها
به نبرد می پردازند و گاهی برلم آنان می جنگند. مسلمانان آبی شهادت را	به نفع
به زندانی بافتند و نالت بر عهد می دهند. مسلمانان ملل و بازار مسین مربوط	بازرسان مربوط
نیز در این اقباب از صربها جانبداری و گاه از زراشات و لقب‌هایی	بازه
بر خرد و لغت استعری سازند	تزارشها

Additional annotations include:

- Handwritten pink words: "جهت", "می‌نشد", "استعری می‌دهند".
- Red lines and arrows pointing to specific parts of the text.
- Red circles around certain words like "رهبریت", "زبان", "غارت", "علمای", "برلم", "نالت", "قباب", "لقب‌هایی", "استعری".

فعالیت

با راهنمایی معلم و با توجه به آن چه سال گذشته خوانده‌اید، درباره‌ی ضرورت ویرایش نوشته‌ی قبل گفت‌وگو کنید.

این نوع ویرایش را «ویرایش زبانی» می‌گویند. در ویرایش زبانی (ساختاری) به جنبه‌های دستوری و نگارشی یک متن و مطابقت آن‌ها با زبان فارسی معیار می‌پردازیم. پس از آن که مطلبی را نوشتیم باید یک بار دیگر آن را بخوانیم. در این بازخوانی مواردی چون حشوها و تکرارها، ناپیوستگی و ناهمگونی مطالب، زیاده‌نویسی، غلط‌های املائی و نگارشی و رسم‌الخطی و ... خود را نشان می‌دهند. پس به خاطر داشته باشیم که هیچ نوشته‌ای را نباید پیش از بازخوانی، اصلاح، کاستن‌ها و افزودن‌های لازم، تغییرها، جابه‌جایی مطالب و آراستن و پیراستن عرضه کرد. سعی کنید نوشته‌ی خود را یک بار با صدای بلند برای خود یا کسی دیگر بخوانید. می‌توانید از روی نوشته‌ی خود بخوانید و آن را ضبط کنید و چند بار به آن گوش دهید. در این صورت ضعف‌ها، گره‌ها، ناهمگونی‌ها، ابهام‌ها و ... را به شکلی محسوس و نمایان درمی‌یابید.

در ویرایش نوشته، دقت در ارتباط و انسجام بندها نیز کاری اساسی و مهم است. شاید اکنون برای شما روشن شده باشد که هر نوشته پس از نگارش به صرف وقت، دقت و تأمل زیادی نیاز دارد و البته این کار مستلزم حوصله و بردباری فراوان است. بسیار دیده شده است که نویسندگان یا پژوهشگری مواد نوشته‌ی خود را به خوبی فراهم کرده اما به دلیل ویرایش نکردن نوشته و خودداری از بازخوانی آن، از زحمات خود بهره‌ای نبرده است. خوب می‌دانید که در ارزش‌یابی یک اثر به فرآورده‌ی نهایی و حاصل کار توجه می‌شود نه رنجی که برای پژوهش کشیده شده است.

چنان‌که قبلاً هم گفتیم، نوشتن، محصول آگاهی، خلاقیت، دقت، حوصله، عشق، علاقه و توجه به ویرایش و پیراستن نوشته از نقایص احتمالی است.

نوشته‌ی ویراسته به جاده‌ای می‌ماند که بارها و بارها کوبیده، صاف و هموار شده باشد.

خودآزمایی

(۱) عبارت‌های زیر را ویرایش کنید :

□ تیم ملی ایران به رهبریت مربی خوب این تیم با انجام شش دیدار متوالی و بی‌دری این بازی که پرهیجان و کنشش بود را به سود خود به پایان برد. تیم مقابل که از روحیه بسیار بدی برخوردار بود برخلاف تصور تماشاگران شکست سنگین و بسیار بدی را خوردند مریان این تیم قبلاً با هم دیدار و به‌گفت‌و‌گو نشستند تا بتوانند تیم‌های طرف‌های مقابل را ارزیابی کنند.

□ آیا چگونه می‌توان به قول معروف برعلیه سوابق گذشته افرادی که نمی‌شناسیم عملیات قانونی انجام و موضوع را بطور دقیق بررسی و ارزیابی کنیم. این کار هم مستلزم شناخت است هم مستلزم صرف وقت فراوان. درغیر این صورت تجسس در کار دیگران جائز نیست.

□ رفتن و برگشتن از نمایشگاه مدتی زیاد طول نینجامد ولی در همان اندک زمان از غرفه‌های زیادی گاه‌ها دیدار می‌کردم که بسیار جالب توجه بود. یک دوره شاهنامه خریدم زیرا شناسنامه ملت ایران و سند ملیت ماست که باید آن را حفظ و خواند و عبرت از پندها و اندرزهای آن گرفت، همچنین یک دانه دیوان شاعره معاصر ایران پروین اعتصامی را خریدم. پس بدنبال آن گشت و گزاری در سایر دیگر غرفه‌ها کردم و سرانجام از نمایشگاه خط و خوشنویسی که در جنب نمایشگاه برپا گشته شده بود بازدید کردم. آثاری نفیس و هنرمندانه که چشم‌نواز بودند را ملاحظه و لذت بردم ...

(۲) جمله‌های زیر را به دو صورت ویرایش کنید.

□ رستم در شاهنامه، پهلوان قوی‌ای توصیف شده است.

□ او دلایل کافی‌ای برای سخن خود ارائه داد.

□ در کنار آن خط، خط موازی‌ای بکشید.